כל השבילים בשבילך באתר הכשר shvilim.co
אירים כהן 0548424783v@gmail.com

ניתן לקבל דוגמית של מקבצי ה"טיפות" הקודמות ולרכוש גישה לאוצר בלום של תכנים וכלים לקידום תלמידים מתקשים.

הדוגמית - חינם
הגישה - בתשלום

רושמים במייל: רוצה דוגמית מקבצי "כלים שלובים" ומתרשמים.

- **טיפה מס' 185 - סיפור של זרימה**

להתאמן ברמת מילה, לזרום ברמת משפט - זה חכמה.
אבל לזרום ברמה של סיפור או טקסט מידע - זו חכמה גדולה.

איך יוצרים מעבר מרמת מילה ומשפט לקטע?
ואיך נכנסות לתמונה האורתוגרפיה והמורפולוגיה?
על כך בטיפה הבאה.

קטע בכל שלב, וקטע משולב

על מנת שהאימון האורתוגרפי והמורפולוגי ישפיע על קצב הקריאה של התלמיד, חשוב לדאוג לשני דברים: א. שיבין את הנושא, וידע להתייחס אליו תוך כדי קריאה. ב. שיישם את ההתייחסות הזו גם בקריאה חופשית.

כדי להבין את הנושא העבודה צריכה להיות ממוקדת, ואת זה קל יותר לעשות במשחק עם רשימת מילים מוגדרת. לעומת זאת, כדי ליישם את ההתייחסות בקריאה חופשית, חייבים לתת לילד להתנסות ולתרגל בקריאת טקסט שבו משובצות מילים מהסוג עליו עבד קודם דרך המשחקים.

לדוגמה: מבחינה אורתוגרפית - אחרי שהילד הכיר מילים שכיחות, ידע לקרוא אותם מתוך קלט ה'מצלמה' שלו, מילה אחר מילה. ניתן לו להתנסות לקרוא קטע שבו הן משובצות.

וכך מבחינה מורפולוגית - אחרי שהילד הכיר תופעה לשונית כלשהי, למשל: סיומות שייכות. אחרי שהילד שיחק והתאמן בהרכבה של שמות עצם עם מוספיות השייכות - הוא עובר לקרוא משפטים ואח"כ סיפור שבו משובצות מילים רבות עם כינויי שייכות.

חשוב שה'שיבוץ' הזה יהיה טבעי ולא מלאכותי. וזה אתגר משמעותי... חשוב גם לדרג את הפעילות, להתחיל בזיהוי המילים שמדגימות את התופעה הנלמדת, ואח"כ קריאה שלהן בפני עצמן, ואז קריאה רציפה של הטקסט כשהמוח כבר מתכוונן לקריאה זורמת...

המשך ›

קיבלת את הקובץ מחברה? תוכלי להצטרף בעצמך לקבוצה:
רשמי: "רוצה כלים שלובים" למייל: 0548424783v@gmail.com

אחרי שמסיימים את ההיכרות עם מגוון הנושאים האורתוגרפיים והמורפולוגיים, כדאי לתת תרגול מגוון בקטע אחד, זה מה שאמרנו: קטע משולב. להלן כמה רעיונות שניתן לעשות בו.

מה עוד אפשר לעשות?

בנוסף לדיהוי, קריאה מבחנת וקריאה חופשית, יש עוד פעילויות שניתן לבצע כדי לעזור לילד להדגיש את הטעון דגש, ולתרגל עימו את העיבוד האורתוגרפי והמורפולוגי תוך כדי קריאה.

א. אורתוגרפית -

1. **מצלמים וכותבים** - 'צילום' מילים מתוך הטקסט השלם, והשלמת טקסט כקלוז.

   על מנת ליצור חוויה מעניינת יותר, אפשר להציג את ההשלמות בצורה בלתי מקובלת, כמו כאן.

2. מיקוד **במילים שחוזרות** שמופיעות כמה פעמים בטקסט - איתור המילים שחוזרות על עצמן, עריכת 'תחרות' ביניהן - מי מופיעה הכי הרבה פעמים?

3. מיקוד **בחלקים אורתוגרפיים** במילים שבטקסט - איתור והעתקה של מילים שמתחילות ב... או מסתיימות ב... מומלץ להכין רשימה מוגדרת להשלים, זה יותר נחמד לתלמידים.

ב. מורפולוגית -

1. **מילים בתבניות** - איתור מילים מתבנית נתונה - בתוך הטקסט. גם כאן כדאי שיהיה ידוע מראש כמה מילים יש מכל תבנית.

2. **התייחסות לתחילית או סופית** - איתור מילים שלהן אות שימוש או סיומת רבים / רבות / שייכות. אפשר לשלב זאת עם הפעילות האורתוגרפית מס' 3 - חפשו מילים שמתחילות באות ה"א, הקיפו את אלה שבהן הה"א היא ה"א הידיעה.

3. **יציאה מן הסיפור החוצה** - לאיתור מילים נוספות מאותה תבנית של מילים מסוימות שבטקסט.

עליית דרגה לרמת הפקה

משימה של המרת הטקסט מזכר לנקבה, או מיחיד לרבים מפתחת מאוד את העיבוד המורפולוגי. הילד 'קורא' תוך התמקדות בגורם המורפולוגי. הוא מזהה את הגורם הנבחר, וגם עושה איתו משהו באופן אקטיבי. עליו לשים לב גם להקשר, ולבדוק אילו מילים נוספות ישתנו בעקבות השינוי הראשוני.

אם סיפרנו למשל על ילדה אחת שיצאה לטיול עם מטריה אחת - ונעבור לספר על ילד - יהיה ילד אחד שיצא לטיול עם מטריה אחת. המטריה תישאר אחת, אבל שם המספר והפועל - ישתנו. העיבוד הזה מקדם ניבוי והשערה מורפולוגיים תוך כדי קריאה, החשובים כל כך לשטף הקריאה.

בערכת "אורתוגרפיה זורמת" שיצאה לאור לראשונה באלול תשפ"ד, שילבנו סיפור מנוקד, סיפור ללא ניקוד וכן טקסט מידעי ללא ניקוד. כעת, כשאני עובדת לעבד את הערכה הבאה: סמנטיקה זורמת, אני רואה שעדיף להחליף את הטקסט הסיפורי המנוקד, בטקסט אחר שבו החלק המורפולוגי דומיננטי יותר, אז אני מגישה 3 עמודי הטקסט "מטריה אחת" - למי שרכשה, וגם למי שעדיין לא...

איריס כהן

כלים שלובים
הרוח שלי הוא הרוח שלך - בשילוב.
0548424783v@gmail.com

קיבלת את הקובץ מחברה? תוכלי להצטרף בעצמך לקבוצה:
רשמי: "רוצה כלים שלובים" למייל: 0548424783v@gmail.com

< חזרה לטיפה מספר 185

מִטְרִיָּה אַחַת

יַלְדָּה אַחַת, עִם מִטְרִיָּה אַחַת הָלְכָה בַּגֶּשֶׁם, לְטִיּוּל נֶחְמָד.
פִּתְאֹם בִּקְצֵה הַשְּׁבִיל, רָאֲתָה יַלְדָּה בְּתוֹךְ מְעִיל,
שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהּ מִטְרִיָּה.
אָמְרָה לָהּ: "בּוֹאִי אִתִּי, יָבֵשׁ אֶצְלִי, וְיֵשׁ אֶצְלִי מָקוֹם".

שְׁתֵּי יְלָדוֹת, עִם מִטְרִיָּה אַחַת הָלְכוּ בַּגֶּשֶׁם, לְטִיּוּל נֶחְמָד.
פִּתְאֹם בִּקְצֵה הַשְּׁבִיל, רָאוּ יַלְדָּה בְּתוֹךְ מְעִיל,
שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהּ מִטְרִיָּה.
אָמְרוּ לָהּ: "בּוֹאִי אִתָּנוּ, יָבֵשׁ אֶצְלֵנוּ, וְיֵשׁ אֶצְלֵנוּ מָקוֹם".

שָׁלֹשׁ יְלָדוֹת...

.1
קוראים פעם ראשונה כמו שזה.

.2
מאתרים 20 מילים שחוזרות על עצמן. מי מופיעה הכי הרבה פעמים?

.3
ממשיכים את השיר באותה תבנית, עד 10 ילדות. בע"פ או בכתב.

.4
קוראים פעם שנייה בהשמטת אותיות השימוש: **מ.ש.ה. ו.כ.ל.ב.** אפשר להדגיש אותן במרקר לפני הקריאה. (14 מופעים).

.5
מחפשים בסיפור מילים שמתאימות לתבניות הבאות, ומנסים למצוא מילים נוספות לכל תבנית.

סְסוּם	סֶסֶם	סְסִים	סָסֶם	סָסוֹם
סָסְסוּ	נֶסְסָם	סִסְסִיָּה	סָסְסָה	סָסוּ

מתנת "**שבילים**" לשימוש חד פעמי בלבד, מתוך ערכת "**אורתוגרפיה זורמת**" > shvilim.co
לקבלת הקטלוג המלא של ספרינו ולקבלת **דיוור שבועי** - בקשו במייל: 0548424783v@gmail.com

6.
כרטיסים שאינם גזורים:

קוראים בשורות, מאתרים את המילה שמוזכרת בסיפור.

כרטיסים גזורים:

א. ממיינים את המילים לפי התבניות.

ב. משחקים כמו רביעיות, כשכרטיסי התבניות גלויים, ומבקשים מילה מן התבנית...

ג. מניחים כרטיסים על המילים הזהות בסיפור, מחליפים כל מילה במילה אחרת מאותה תבנית, וקוראים סיפור מצחיק.

סִפּוּר	כִּפּוּר	טִיּוּל	סִפּוּם
אֶרֶץ	גֶּשֶׁם	לֶחֶם	סֶסֶם
שְׁבִיל	מְעִיל	סְלִיל	סְסִים
צָמֵא	יָבֵשׁ	מָלֵא	סָסֶם
מָקוֹם	אָרוֹן	כָּבוֹד	סָסוֹם
פָּגְשׁוּ	שָׁמְעוּ	אָמְרוּ	סָסְסוּ
נֶחְמָד	נֶחְשָׁב	נֶחְקָר	נָסְסָם
סִפְרִיָּה	מִטְרִיָּה	פִּטְרִיָּה	סִסְסִיָּה
חָשְׁבָה	אָמְרָה	עָנְתָה	סָסְסָה
קָמוּ	בָּנוּ	רָאוּ	סָסוּ

7. משַחקים לוטו בעזרת הלוח הבא: מצלמים לוחות כפי מספר המשתתפים. כרטיסי המילים מלמעלה הפוכים בערימה, לוקחים בכל פעם כרטיס אחד, ומניחים במקום המתאים. מי שממלא את הלוח שלו ראשון - הוא המנצח.

סָסוֹם	סָסְסוּ	נָסְסָם
סָסֶם	סִסְסִיָּה	סְסִים
סָסְסָה	סִסּוּם	סֶסֶם

8. קוראים שוב את הסיפור ומשווים לקריאת הפעם הראשונה...

< חזרה לטיפה מספר 185
מתנת "**שבילים**" לשימוש חד פעמי בלבד, מתוך ערכת "**אורתוגרפיה זורמת**" > shvilim.co
לקבלת הקטלוג המלא של ספרינו ולקבלת **דיוור שבועי** - בקשו במייל: 0548424783v@gmail.com

.9
בכרטיסים שאינם גזורים:
אומרים את הסיפור בעל פה, תוך כדי הצבעה על המילים בהתאמה. כשמילה חוזרת על עצמה - היא אינה כתובה שוב, יש לאתר אותה ולהצביע במקום בו היא הוזכרה לראשונה.

.10
משלימים את הקטע בהמרה ללשון זכר:

יַלְדָּה	אַחַת	עִם	מִטְרִיָּה
הָלְכָה	בַּגֶּשֶׁם	לְטִיּוּל	נֶחְמָד
פִּתְאֹם	בִּקְצֵה	הַשְּׁבִיל	רָאֲתָה
בְּתוֹךְ	מְעִיל	שֶׁלֹּא	הָיְתָה
לָהּ	אָמְרָה	בּוֹאִי	אִתִּי
יָבֵשׁ	אֶצְלִי	וְיֵשׁ	מָקוֹם
שְׁתֵּי	יְלָדוֹת	הָלְכוּ	רָאוּ
אָמְרוּ	אִתָּנוּ	אֶצְלֵנוּ	שָׁלֹשׁ

_____ _____, עִם מִטְרִיָּה אַחַת _____ בַּגֶּשֶׁם, לְטִיּוּל נֶחְמָד.
פִּתְאֹם בִּקְצֵה הַשְּׁבִיל, _____ _____ בְּתוֹךְ מְעִיל,
שֶׁלֹּא הָיְתָה _____ מִטְרִיָּה.
_____ _____ : _____ אִתִּי, יָבֵשׁ אֶצְלִי, וְיֵשׁ אֶצְלִי מָקוֹם".

_____ _____, עִם מִטְרִיָּה אַחַת הָלְכוּ בַּגֶּשֶׁם, לְטִיּוּל נֶחְמָד.
פִּתְאֹם בִּקְצֵה הַשְּׁבִיל, רָאוּ _____ בְּתוֹךְ מְעִיל,
שֶׁלֹּא הָיְתָה _____ מִטְרִיָּה.
אָמְרוּ _____ : " _____ אִתָּנוּ, יָבֵשׁ אֶצְלֵנוּ, וְיֵשׁ אֶצְלֵנוּ מָקוֹם".

_____ _____ ...

חזרה לטיפה מספר 185

מתנת "**שבילים**" לשימוש חד פעמי בלבד, מתוך ערכת "**אורתוגרפיה זורמת**" > shvilim.co
לקבלת הקטלוג המלא של ספרינו ולקבלת **דיוור שבועי** - בקשו במייל: 0548424783v@gmail.com